

INFORMACJA

o posiedzeniu **Komisji Budżetu i Finansów Publicznych**

nr posiedzenia: **176**

data posiedzenia: **7 lutego 2023 r.**

Porządek posiedzenia:

1. Sytuacja prawno-finansowa obligatariuszy Idea Banku i Getin Noble Banku (cd.).

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Kazimierz Kleina.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Paweł Arndt, Grzegorz Bierecki, Jacek Bogucki, Leszek Czarnobaj, Zygmunt Frankiewicz, Kazimierz Kleina, Krzysztof Mróz, Stanisław Ożóg, Ryszard Świlski,

goście, m.in.:

Bankowy Fundusz Gwarancyjny:

prezes zarządu Piotr Tomaszewski ze współpracownikami,

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

prezes Tomasz Chróstny ze współpracownikami,

Komisja Nadzoru Finansowego:

zastępcy przewodniczącego Marcin Mikołajczyk i Rafał Mikusiński ze współpracownikami,

zastępca rzecznika finansowego Paweł Zagaj ze współpracownikami,

Najwyższa Izba Kontroli:

radca prezesa Michał Jędrzejczyk współpracownikiem,

Kancelaria Radcy Prawnego „Beata Strzyżowska”:

adwokat Julia Szulczyk,

przedstawiciele Stowarzyszenia Poszkodowanych Obligatariuszy GetBack SA, Stowarzyszenia Nabywców Lokali w Hotelu „4 Kolory”,

Kancelaria Senatu:

doradca marszałka Senatu Marcin Liberadzki.

Ad 1.

Komisja kontynuowała dyskusję na temat sytuacji prawno-finansowej klientów Idea Banku i Getin Noble Banku, którzy w wyniku restrukturyzacji tych podmiotów stracili pieniądze ulokowane w akcjach i obligacjach.

Przedstawiciele Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego poinformowali o przepisach prawa polskiego i Unii Europejskiej, którymi kierowano się przy podejmowaniu decyzji o przymusowej restrukturyzacji banków. Omówiono założenia ustawowe i przedstawiono podstawowe informacje na temat kształtu i procesów restrukturyzacji, jej celów, podstawowych przesłanek uruchomienia tego procesu i instrumentów przymusowej restrukturyzacji. Prezes BFG Piotr Tomaszewski dodał, że wojewódzki sąd administracyjny w I instancji orzekł, że nie było naruszenia prawa przy wydaniu decyzji o przymusowej restrukturyzacji Idea Banku, jednak akcjonariusze i rada nadzorcza odwołali się do II instancji w Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

Senatorowie w dyskusji pytali o aktualną ocenę sytuacji w obu bankach oraz o to, czy polskie instytucje odpowiedzialne za nadzór zadziałały zbyt późno, co mogło skutkować dużymi stratami dla akcjonariuszy. Pytano, czy tylko złe zarządzanie było przyczyną upadku tych dwóch banków. Senatorowie poruszyli również kwestię ochrony deponentów. Proszono także przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego o wyjaśnienie, kiedy kredytobiorcy uzyskają wyrok sądowy dotyczący nieważności umowy kredytowej oraz do kogo w Polsce ma się zwrócić obywatel o realizację tego postanowienia sądu. Senatorowie pytali również o działania podejmowane przez rzecznika finansowego wobec zgłaszających się osób, które poczuły się pokrzywdzone przez banki.

Prezes BFG przedstawił obecną sytuację Idea Banku, poinformował, że „zdrowa” część aktywów została przekazana do Banku Pekao SA. W przypadku Getin Noble Bank decyzja o przymusowej restrukturyzacji była podjęta, z uwagi na kwestię pomocy publicznej, w ścisłym uzgodnieniu z Komisją Europejską. Na bazie „zdrowej” części aktywów utworzony został bank pomostowy VeloBank. Część z tzw. toksycznymi aktywami jest prowadzona przez administratora i po uporządkowaniu zostanie złożony wniosek do sądu o upadłość banku. W procesie przygotowawczym do wszczęcia procesu restrukturyzacji wobec banków Bankowy Fundusz Gwarancyjny współpracował z utworzonym przez 8 największych banków w Polsce Systemem Ochrony Banków Komercyjnych.

Przewodniczący komisji Kazimierz Kleina zauważył, że mimo stosowania procedur prawnych klienci banków ponieśli bardzo duże straty.

Prezes Piotr Tomaszewski stwierdził, że akcjonariusz jako właściciel ponosi wszystkie konsekwencje – otrzymuje wypłaty z dywidendy lub pokrywa straty.

Mariusz Wojtacha z BFG odniósł się do kwestii przepisów, które BFG stosuje w przypadku wypłaty środków gwarantowanych w procesie przymusowej restrukturyzacji i ogłoszenia upadłości.

Zastępca przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego Marcin Mikołajczyk omówił przesłanki wszczęcia upadłości banku i konsekwencje zbyt wczesnego działania podmiotu nadzorczego w kwestii decyzji o upadłości.

Zastępca rzecznika finansowego Paweł Zagaj poinformował o interwencjach procesowych rzecznika finansowego w sprawie obligacji Idea Banku i dystrybucji obligacji GetBack. Stwierdził, że większe zainteresowanie w 2022 r. budziła kwestia Getin Noble Bank. Rzecznik finansowy podjął działanie mające na celu poinformowanie klientów o aktualnej sytuacji banków. Uruchomiona została infolinia oraz poradnictwo mailowe. Zwrócił uwagę, że zdecydowana większość poszkodowanych to osoby starsze, po 60. roku życia, i dodał, że biuro rzecznika wyjaśnia proces sprzedaży obligacji Getin Noble Bank.

Przewodniczący komisji Kazimierz Kleina przypomniał, że komisja wielokrotnie spotykała się w omawianej sprawie. Efektem tej pracy było przygotowanie kilku inicjatyw ustawodawczych Senatu. Senator postawił pytanie, czy odpowiednie urzędy państwowe w sposób należyty i w odpowiednim czasie zareagowały w celu zabezpieczenia obywateli.

Przedstawicielka Stowarzyszenia Nabywców Lokali w Hotelu „4 Kolory” we Władysławowie Anna Marciszewska poinformowała, że w budowę hotelu „4 Kolory” były zaangażowane Getin Noble Bank i Idea Bank. Ta inwestycja nie została dokończona. W wyniku ogłoszenia upadłości banków osoby, które nabyły lokale w tym hotelu, zostały poszkodowane. Zadano pytanie, czy Komisja Nadzoru Finansowego przeprowadziła kontrolę w Getin Noble Bank i Idea Banku w sprawie tej inwestycji, a jeśli tak, to w jakim zakresie.

Senatorowie Leszek Czarnobaj i Kazimierz Kleina pytali o model i system nadzoru finansowego, który zapobiegłby sytuacji obywateli, którzy zaciągnęli kredyty w bankach po to, by zrealizować inwestycję hotelową, a po ogłoszeniu upadłości banków zostali bez inwestycji i z kredytami do spłacenia.

Przedstawiciel Stowarzyszenia Poszkodowanych Obligatariuszy GetBack SA Michał Makowski, odnosząc się do wypowiedzi przedstawicieli Bankowego Funduszu Gwarancyjnego dotyczącej przepisów w sprawie restrukturyzacji banków, zwrócił uwagę na praktykę w tej kwestii, szczególnie co do ustalania listy deponentów. Przedstawiciele stowarzyszenia skierowali do instytucji nadzorczych pytania: Ewa Popko pytała BFG o termin odwieszenia postępowania sądowego w związku z ogłoszeniem upadłości Idea Banku oraz o kwestię piramidy finansowej GetBack; Dariusz Mielczarek zwrócił uwagę, że banki nie tylko posiadały środki depozytariuszy, ale też osiągały zyski z bieżącej działalności operacyjnej, i pytał, czy są wyliczenia dotyczące tej kwestii; Artiom Bujan poruszył sprawę prowizji, jakie otrzymywały banki za nielegalne oferowanie obligacji GetBack, i pytał, czy przed restrukturyzacją Idea Banku KNF dokonała kontroli prawidłowości danych w systemie depozytów gwarantowanych pod kątem statusu klientów banków w związku z aferą GetBack.

Kończąc posiedzenie, przewodniczący komisji Kazimierz Kleina poinformował, że będą przygotowywane kolejne inicjatywy ustawodawcze, aby w przyszłości uniknąć problemów, z jakimi borykają się obecnie poszkodowani przez banki. Zwrócił się z prośbą o przesyłanie do komisji istotnych informacji dotyczących problemów funkcjonowania Getin Noble Bank i Idea Banku.